

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีประเด็นสำคัญที่สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษา

1.1.4 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระนักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี

ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง และมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 779 รูป ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำนวน 114 รูป และวิทยาเขตศรีล้านช้าง 75 รูป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น 416 รูป และวิทยาเขตหนองคาย 174 รูป เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของจำนวนพระนักศึกษาแต่ละวิทยาเขต ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 264 รูป

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ประจำวิทยาเขตต่างๆ ระหว่างวันที่ 10 -28 พฤศจิกายน 2554 เก็บรวบรวมทั้งสิ้นจำนวน 264 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด 264 ฉบับ

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคของการพิจารณาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยใช้วิธีการทางค่าสถิติ t-test สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance –ANOVA) ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1.3 ผลการวิจัย จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 สถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ส่วนใหญ่ อายุ 18-22 ปี อายุพรรษา 1- 3 พรรษา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และมีวิธีการเข้าถึงสารสนเทศโดยการค้นหาด้วยตนเอง

1.3.2 การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษามีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้

1) การใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์โดยรวมมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการใช้ในระดับมาก ได้แก่ หนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษา หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ชุดหนังสือพระไตรปิฎก และหนังสือที่เขียนโดยบุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนา นอกนั้นมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง สื่อโสตทัศน์มีการใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง

2) การใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาใช้แหล่งสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้ การใช้แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยที่มีการใช้ในระดับมาก คือ ห้องสมุดประจำวิทยาเขต รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศที่มีการใช้ในระดับปานกลาง คือ ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีการใช้ในระดับมาก คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย การใช้แหล่งสารสนเทศด้านบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แหล่งสารสนเทศด้านบุคคลที่มีการใช้อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สอบถามจากอาจารย์ สอบถามจากเพื่อน และการใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ Search engine จากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.3.3 ปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย

สงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษามีปัญหาการใช้สารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษามีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้ ปัญหาด้านสื่อสิ่งพิมพ์ โดยรวมมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาของท่านมีจำนวนน้อยไม่ตรงกับความต้องการ ปัญหาการใช้สื่อโสตทัศน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สื่อโสตทัศนไม่ทันสมัย ระยะเวลาในการยืมสื่อโสตทัศนน้อยเกินไป ปัญหาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีปัญหาในการใช้อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตขัดข้องบ่อย จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการมีจำนวนน้อย และเครื่องคอมพิวเตอร์เสียบ่อยและไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

2) ปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษามีปัญหาในการใช้แหล่งสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ดังนี้ ปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นมีปัญหาการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอกับความต้องการ พื้นที่ให้บริการสำหรับผู้สวดมนต์เป็นประจำ ปัญหาการใช้แหล่ง

สารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นมีปัญหการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้บริการแหล่งสารสนเทศภายนอก ปัญหการใช้แหล่งสารสนเทศด้านบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกประเด็นมีปัญหการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเข้าพบยาก ปัญหการใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการจัดประชุมสัมมนาน้อย ไม่มีเวลาฟังรายการ

1.3.4 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามอายุ

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.5 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามอายุพรรษา

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีอายุพรรษาต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.6 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษามีระดับการใช้สารสนเทศโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.7 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามคณะวิชา

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีคณะวิชาต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.8 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพระนักศึกษาที่ชั้นปีต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันดังนี้

พระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากพระนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการใช้สารสนเทศโดยรวม ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศสูงกว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างรายคู่

1.3.9 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันดังนี้

พระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แตกต่างจากพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่า โดยพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่า มีการใช้สารสนเทศโดยรวมด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านแหล่งสารสนเทศสูงกว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างรายคู่

1.3.10 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีวิธีการเข้าถึงสารสนเทศต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.11 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.12 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามอายุพรรษา ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีอายุพรรษาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.13 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษามีระดับปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3.14 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีคณะวิชาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพระนักศึกษาที่คณะวิชาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันดังนี้

พระนักศึกษาคณะวิชาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ แตกต่างจากพระนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยพระนักศึกษาคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ มีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวม และด้านทรัพยากรสารสนเทศสูงกว่าพระนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างรายคู่

1.3.15 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพระนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน ดังนี้

พระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากพระนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 และ 4 โดยพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมและด้านแหล่งสารสนเทศ สูงกว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 และ ชั้นปีที่ 4

1.3.16 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันดังนี้

พระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่า แตกต่างจากพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 4-5 ครั้งและสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่า มีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวม ด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านแหล่งสารสนเทศ สูงกว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 4-5 ครั้งและสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง

1.3.17 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา จำแนกตามวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่าพระนักศึกษาที่มีวิธีการเข้าถึงสารสนเทศต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่มีด้านใดมีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

1.3.18 ข้อเสนอแนะต่างๆของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษาต้องการให้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มเติมใน 3 สาขา คือ ภาษาศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์การปกครอง และเพิ่มทุกสาขาวิชา ด้านแหล่งสารสนเทศพระนักศึกษาต้องการให้ทางมหาวิทยาลัยจัดหาคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการ รองลงมาคือ ปรับปรุงห้องให้เป็นสัดส่วน ส่วนด้านการให้บริการควรมีการ

ปรับปรุงหนังสือให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ให้มากขึ้น ส่วนด้านอื่นๆต้องการให้อาจารย์ผู้สอนแนะนำหนังสือแก่พระนักศึกษาด้วย รองลงมา จัดระเบียบในการเข้าใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบ

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน” มีประเด็นสำคัญที่ควรจะนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

จากผลการวิจัยพบว่า พระนักศึกษามีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่พระนักศึกษานิยมใช้ในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ ใช้หนังสือเฉพาะสาขาวิชา รองลงมาหนังสือพิมพ์ภาษาไทย และชุดหนังสือพระไตรปิฎกตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อสิ่งพิมพ์เหล่านี้เป็นแหล่งสารสนเทศที่ให้ความรู้ คำแนะนำที่ตรงประเด็นกับพระนักศึกษามากที่สุดจะแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆในการเรียนตลอดจนการทำวิจัยจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราภรณ์ เฟื่องดี (2546) ศิริพร เรืองสินชัยวานิช (2546) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศประเภท หนังสือพิมพ์ ตำราทางวิชาการ เอกสารหนังสือความรู้ทั่วไปมากที่สุด ส่วนศิริสุภา เอมหยวก (2549) ที่พบว่านักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์และสาขาวิชาภาษาไทยใช้สื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับมาก คือ ใช้หนังสือตำรา/วิชาการ ส่วนการใช้แหล่งสารสนเทศ พบว่า พระนักศึกษามีการใช้แหล่งสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแหล่งสารสนเทศที่มีการใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สอบถามจากอาจารย์ รองลงมา สอบถามจากเพื่อน และห้องสมุดมหาวิทยาลัย วิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งสารสนเทศเหล่านี้อยู่ใกล้ตัวผู้ใช้สารสนเทศเข้าถึงได้ง่ายจึงเป็นแหล่งที่ให้ความรู้คำแนะนำที่ตรงประเด็น สามารถชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จอร์จ และคณะ (Gorge and others 2006) ศึกษาการใช้สารสนเทศทางวิชาการพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาคำแนะนำในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ลิน (Lin 2001) พบว่าแหล่งสารสนเทศที่ถี่ถูกนิยมนำมาใช้มากที่สุด คือ ห้องสมุด และงานวิจัยของศิริสุภา เอมหยวก (2549) พบว่านักศึกษามีการใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบันบริการสารสนเทศคือสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามอยู่ในระดับปานกลาง แหล่งสารสนเทศ

ด้านบุคคลสอบถามอาจารย์อยู่ในระดับมาก รองลงมาสอบถามจากเพื่อน และพบว่านักศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นตัวบุคคลอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันกับสนทนา สาลี (2551) แหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาใช้มากคือเพื่อน

2.2 ปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาด้านทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อพิจารณาจากภาพรวมเห็นว่าข้อที่เป็นปัญหามากคือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตขัดข้องบ่อย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการมีจำนวนน้อย จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานที่ให้บริการสารสนเทศมีสัญญาณการให้บริการที่ติดขัด ขัดข้องเรื่องการให้บริการสัญญาณเครือข่ายของแต่ละชนิด เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ เนื่องจากว่าปัจจุบันพระนักศึกษามีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากแต่คอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ส่วนปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ เมื่อพิจารณาจากภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ทั้งนี้และทั้งนั้นรายชื่อที่มีปัญหามากคือ จำนวนพื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ ไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้บริการแหล่งสารสนเทศภายนอก ควรมีการจัดพื้นที่ให้บริการเพิ่มเติมให้มากขึ้นให้เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้ภายนอกนั้นอาจเป็นเพราะว่าไม่ทราบว่าแหล่งสารสนเทศภายนอกนั้นอยู่ที่ใดบ้าง จะมีสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของตนหรือไม่ และควรจะมีการประชาสัมพันธ์ของศูนย์สารสนเทศให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชอง (Song 2005) ที่พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย มีความไม่สะดวกในการเข้ามาใช้บริการอ้างอิงในห้องสมุดด้วยตนเอง แต่สะดวกในการใช้บริการอ้างอิงออนไลน์มากกว่า ส่วนงานวิจัยของภณิดา จิตนุกูล (2549) พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยมีปัญหาห้องสมุดไม่เพียงพอ สารสนเทศเก่า ล้าสมัย ไม่มีในห้องสมุด

2.3 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษา

1) จำแนกตามอายุ อายุพรรษา มหาวิทยาลัย คณะวิชา และวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ พบว่าโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน อาจมีสาเหตุเนื่องจากสังคมพระนักศึกษานในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งอยู่ในสังคมแคบๆ ไม่มีความหลากหลายทำให้พระนักศึกษามีความใกล้ชิดและติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลาทั้งที่อยู่วัดและมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.1 แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของนุริดา จะปะกียา (2549) ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัย

อิสลามยะลาที่มีเพศ สาขาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับห้องสมุด และประสบการณ์ แสวงหาสารสนเทศมีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันทุกตัวแปร

2) จำแนกตามชั้นปี และความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด พบว่า พระนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 4.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านแหล่งสารสนเทศแตกต่างกัน คือ พระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศมากกว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้าเรียนอาจจะมีความสนใจและต้องการสารสนเทศมากกว่าชั้นปีอื่นๆ และอาจจะเป็นเพราะชั้นปีอื่นๆรู้จักแหล่งและสารสนเทศอื่นๆมากกว่ากว้างขวางมากกว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงไม่ค่อยมีการใช้สารสนเทศที่อยู่ในสถาบันของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เรืองสินชัยวานิช (2546) ที่พบว่านักศึกษาใช้ทรัพยากรสารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษา เมื่อจำแนกตามความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด พบว่า พระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้สำนักหอสมุดต่างกันมีการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 4.1 ว่าพระนักศึกษาที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านแหล่งสารสนเทศแตกต่างกัน โดยพบว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือน้อยกว่า มีการใช้สารสนเทศมากกว่าพระนักศึกษาที่มีความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง สาเหตุอาจเป็นเพราะไม่ค่อยมีเวลามาใช้ห้องสมุดเนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นช่วงออกพรรษาพระนักศึกษาดิฉันศึกษาที่ต้อปฏิบัติเวลาเลิกเรียนต้องรีบกลับวัด ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีเวลามาใช้ห้องสมุด แต่เมื่อมีเวลามาใช้ก็ใช้สารสนเทศอย่างคุ้มค่า

2.4 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษา ได้ดังนี้

1) จำแนกตามอายุ อายุพรรษา และวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ พบว่าโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าพระนักศึกษาทั้งสองมหาวิทยาลัยมีจำนวนพระนักศึกษาน้อยเหมือนกันมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทำให้พระนักศึกษามีการพูดคุยและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเข้าใช้สารสนเทศจึงไม่พบปัญหาในการใช้สารสนเทศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.2

2) จำแนกตามมหาวิทยาลัย คณะวิชา ชั้นปี และความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดมีปัญหการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 4.2

พระนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน สาเหตุอาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งมีความทันสมัย และได้รับการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันจึงอาจทำให้พระนักศึกษามีปัญหาการใช้สารสนเทศที่ไม่เสมอภาคกัน ส่วนพระนักศึกษาคณะวิชาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน คือพระนักศึกษาคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ มีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศสูงกว่าพระนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ สาเหตุอาจเป็นเพราะ ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ไม่ตอบสนองความต้องการของพระนักศึกษา โดยเฉพาะสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาอาจมีน้อยไม่ตรงกับความต้องการ ส่วนพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศมากกว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ทั้งนี้เนื่องจากว่าพระนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้าเรียนยังไม่คุ้นเคยกับแหล่งสารสนเทศ ไม่มีความรู้ในการเข้าใช้บริการ หรืออาจเนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์สารสนเทศดังกล่าวอย่างทั่วถึง ทำให้พระนักศึกษาไม่ทราบว่ามีสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของตน ส่วนพระนักศึกษาที่มีความถนัดในการเข้าใช้ห้องสมุดเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือน้อยกว่า มีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่าพระนักศึกษาที่มีความถนัดในการเข้าใช้สำนักหอสมุดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และพระนักศึกษาที่มีความถนัดในการเข้าสำนักหอสมุดสัปดาห์ละ 4-5 ครั้ง ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากพระนักศึกษาที่มีความถนัดในการเข้าใช้สำนักหอสมุดน้อยอาจมีปัญหาเพราะยังไม่คุ้นเคยกับระบบและแหล่งสารสนเทศว่าแหล่งสารสนเทศอยู่ที่ใดบ้าง พบปัญหาที่นักร้องไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงเป็นอุปสรรคต่อการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษา ซึ่งต่างจากงานวิจัยของนุริดา จะปะกียา (2549) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยอิสลามยะลา ที่มีเพศ สาขาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และประสบการณ์การแสวงหาสารสนเทศมีปัญหาการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ และการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยสามารถนำไปพิจารณาใช้ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารวิทยาเขต มีดังต่อไปนี้

- 1) การจัดสรรงบประมาณ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาสิ่งพิมพ์/สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการค้นคว้าหาข้อมูลในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง และจัดหาครุภัณฑ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงไว้สำหรับสืบค้นข้อมูลในห้องสมุดอย่างเพียงพอ และห้องสมุดควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดหาหนังสือ/สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ที่สามารถดำเนินการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) อาคารห้องสมุด ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงฆ์ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เหมาะกับการให้บริการ เพิ่มพื้นที่นั่งอ่านให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เข้าใช้บริการที่บางครั้งที่นั่งอ่านไม่เพียงพอเมื่อมีพระนักศึกษาเข้าใช้บริการเป็นจำนวนมาก และจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับไว้ให้บริการสืบค้นอินเทอร์เน็ตได้ภายในห้องสมุดให้มีจำนวนเพียงพอที่รองรับผู้ใช้บริการที่ต้องการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการสารสนเทศของห้องสมุด มีดังต่อไปนี้

- 1) การจัดหาสิ่งพิมพ์/สื่อต่างๆ ควรจัดหาหนังสือที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันตรงกับสาขาวิชาที่เปิดสอนเพียงพอต่อความต้องการของพระนักศึกษา
- 2) เวลาในการให้บริการ ควรปรับปรุงเวลา เปิด-ปิดบริการและจำนวนสารสนเทศที่ให้มีเหมาะสมเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพระนักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเต็มประสิทธิภาพ
- 3) แนะนำการสืบค้นข้อมูล ควรมีการจัดฝึกอบรมการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างๆ หรือจัดทำแผ่นพับเพื่อให้ความรู้การสืบค้นข้อมูลแก่พระนักศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีข้อค้นพบสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 3.2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า พระนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปี และความถี่ในการเข้าใช้สารสนเทศมีความแตกต่างกันในการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาการใช้สารสนเทศในเชิงลึกแต่ละมหาวิทยาลัย แต่ละชั้นปีการศึกษา เช่นระดับปริญญาตรี และปริญญาโท เพื่อจะได้ทราบถึง

ความต้องการใช้สารสนเทศ ปัญหาในการใช้สารสนเทศ ซึ่งจะได้ศึกษาที่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศอย่างชัดเจนขึ้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาการใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของพระนักศึกษา โดยแยกตามวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศในประเด็นการใช้แหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต การใช้เครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สะท้อนการใช้สารสนเทศที่หลากหลาย

3.2.3 ควรมีการศึกษาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในเขตภูมิภาคอื่นๆ

